

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA

3251 *Reial decret 164/2014, de 14 de març, pel qual s'estableixen normes complementàries per a la producció, la designació, la presentació i l'etiquetatge de determinades begudes espirituoses.*

En l'àmbit de la Unió Europea, les begudes espirituoses estan regulades en el Reglament (CE) núm. 110/2008 del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de gener de 2008, relatiu a la definició, la designació, la presentació, l'etiquetatge i la protecció de les indicacions geogràfiques de begudes espirituoses i pel qual es deroga el Reglament (CEE) núm. 1576/89 del Consell. D'altra banda, els requisits higienicosanitaris que han de satisfer els aliments estan harmonitzats per diverses disposicions de la Unió Europea de caràcter horitzontal.

L'article 6 del Reglament (CE) núm. 110/2008, de 15 de gener, estableix que, en aplicar una política de qualitat a les begudes espirituoses produïdes en el seu propi territori, els estats membres poden adoptar normes més estrictes que les que estableix l'annex II del Reglament esmentat, en relació amb la producció, la designació, la presentació i l'etiquetatge, en la mesura en què aquestes siguin compatibles amb el dret comunitari.

En l'àmbit nacional, encara que es té constància de normes anteriors, en la dècada dels setanta i primers vuitanta, en consideració a la importància de determinades begudes espirituoses a Espanya i en desplegament de l'avui derogada Llei 25/1970, de 2 de desembre, de l'Estatut de la vinya, del vi i dels alcohols, es van anar establint reglamentacions específiques per a determinades categories de begudes espirituoses, mitjançant les normes següents: Decret 644/1973, de 29 de març, pel qual s'estableix la reglamentació especial per a l'elaboració, la circulació i el comerç de whisky; Decret 2484/1974, de 9 d'agost, pel qual s'aprova la reglamentació especial per a l'elaboració, la circulació i el comerç del brandi; Decret 1228/1975, de 5 de juny, pel qual s'estableix la reglamentació especial per a l'elaboració, la circulació i el comerç del rom; Reial decret 2297/1981, de 20 d'agost, pel qual s'aprova la reglamentació especial per a l'elaboració, la circulació i el comerç de la ginebra; Reial decret 644/1982, de 5 de març, pel qual s'aprova la reglamentació especial per a l'elaboració, la circulació i el comerç d'anís; Reial decret 1416/1982, de 28 de maig, pel qual s'aprova la reglamentació tecnicosanitària per a l'elaboració, la circulació i el comerç d'aiguardents compostos, licors, aperitius sense vi de base i altres begudes derivades d'alcohols naturals, i Resolució de la Direcció General d'Indústries Alimentàries i Diverses, de 15 de febrer de 1977, per la qual s'autoritza l'ús d'infusions o extractes hidroalcohòlics de matèries naturals en l'elaboració de brandi.

El Reial decret 176/2013, de 8 de març, pel qual es deroguen totalment o parcialment determinades reglamentacions tecnicosanitàries i normes de qualitat referides a productes alimentaris, ha efectuat una derogació parcial de les normes nacionals sobre begudes espirituoses, i ha anul·lat els requisits higienicosanitaris que hi constaven.

Tenint en compte el marc legislatiu de la Unió Europea sobre begudes espirituoses i l'evolució de la realitat del mercat espanyol, és ineludible procedir a adaptar la normativa nacional sobre aquests productes, amb la finalitat de millorar la seguretat jurídica, garantir la competència lleial entre les indústries, dotar de les mateixes condicions tots els productors, millorar la competitivitat del sector i proporcionar una informació adequada al consumidor, que faciliti el seu dret a l'elecció de compra.

Per fer aquesta adaptació, és necessari portar a terme una simplificació i una adequació d'aquestes normes, i anul·lar els requisits que es contraposen a la normativa europea, ja que tots aquests estan derogats «de facto». Així mateix, és necessari portar a

terme una actualització d'aquestes normes, i excloure les restriccions que puguin situar els productors espanyols en una situació de desavantatge.

D'altra banda, és necessari reforçar els requisits i les especificitats de la producció de begudes espirituoses a Espanya que han demostrat la seva utilitat en aplicar una política de qualitat. En particular, és imprescindible consolidar determinades mencions que tenen un marcat caràcter tradicional i un ampli reconeixement i representativitat al mercat. Atès que aquestes no s'han incorporat en el Reglament (CE) núm. 110/2008, de 15 de gener, s'han de regular com a indicacions facultatives complementàries a la denominació de venda que hagi de portar la beguda espirituosa, en aplicació d'aquest Reglament. Amb aquest mateix enfocament, es considera necessari preveure certes indicacions facultatives que encara no disposen d'una regulació específica.

Adicionalment, tenint en compte el que disposen l'article 5.1.e) i l'annex II.5.d) del Reglament (CE) núm. 110/2008, de 15 de gener, és necessari consolidar la legislació espanyola sobre mètodes de producció tradicionals del brandi. En concret, és necessari incorporar, en aquesta norma, les pràctiques nacionals tradicionals sobre arrodoniment del sabor final del brandi, actualment contingudes en els articles 4.6 i 5.4 del Decret 2484/1974, de 9 d'agost, així com els mètodes de producció tradicionals d'aromatització del brandi, que estableixen l'article 5.4 del Decret 2484/1974, de 9 d'agost, i el punt primer de la Resolució de la Direcció General d'Indústries Alimentàries i Diverses, de 15 de febrer de 1977.

Així mateix, amb la finalitat de facilitar l'aplicació d'aquesta nova normativa nacional sobre begudes espirituoses, s'ha considerat convenient unificar totes les disposicions en un únic reial decret, seguint l'esquema desenvolupat per la Unió Europea, que regula totes les categories de begudes espirituoses en un mateix reglament.

De conformitat amb el que s'ha exposat anteriorment, és necessari derogar el Decret 644/1973, de 29 de març; el Decret 2484/1974, de 9 d'agost; el Decret 1228/1975, de 5 de juny; el Reial decret 2297/1981, de 20 d'agost; el Reial decret 644/1982, de 5 de març; el Reial decret 1416/1982, de 28 de maig, i la Resolució de la Direcció General d'Indústries Alimentàries i Diverses, de 15 de febrer de 1977.

Atès el caràcter marcadament tècnic dels requisits que regula la present disposició i la necessitat d'establir un marc normatiu unitari, que sigui aplicable a tot el territori nacional i asseguri un tractament uniforme a tots els productors, l'instrument idoni per establir-los és el reial decret.

Aquest Reial decret ha estat sotmès al procediment que preveuen la Directiva 98/34/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 22 de juny, per la qual s'estableix un procediment d'informació en matèria de les normes i reglamentacions tècniques, i el Reial decret 1337/1999, de 31 de juliol, pel qual es regula la remissió d'informació en matèria de normes i reglamentacions tècniques i reglaments relatius als serveis de la societat de la informació, que incorpora aquesta Directiva a l'ordenament jurídic espanyol.

Així mateix, ha estat sotmès al procediment que preveu la Directiva 2000/13/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de març de 2000, relativa a l'aproximació de les legislacions dels estats membres en matèria d'etiquetatge, presentació i publicitat dels productes alimentaris, transposada a l'ordenament jurídic nacional mitjançant el Reial decret 1334/1999, de 31 de juliol, pel qual s'aprova la Norma general d'etiquetatge, presentació i publicitat dels productes alimentaris.

En el procés de tramitació d'aquest Reial decret, s'han consultat les comunitats autònomes i les entitats representatives dels sectors afectats, i la Comissió Interministerial per a l'Ordenació Alimentària n'ha emès informe favorable.

En virtut d'això, a proposta del ministre d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, del ministre d'Indústria, Energia i Turisme, del ministre d'Economia i Competitivitat i de la ministra de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 14 de març de 2014,

DISPOSO:

Article 1. *Objecte de la norma.*

Establir normes complementàries per a la producció, la designació, la presentació i l'etiquetatge de determinades begudes espirituoses produïdes a Espanya, en desplegament del Reglament (CE) núm. 110/2008 del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de gener de 2008, relatiu a la definició, la designació, la presentació, l'etiquetatge i la protecció de les indicacions geogràfiques de begudes espirituoses i pel qual es deroga el Reglament (CEE) núm. 1576/89 del Consell, en particular, de l'article 6.1.

Article 2. *Indicacions facultatives per a la categoria de beguda espirituosa «Rom».*

Per a la categoria de beguda espirituosa que defineix l'annex II.1 del Reglament (CE) núm. 110/2008, de 15 de gener, es poden utilitzar les indicacions facultatives següents:

- a) Blanc: rom que no pot contenir caramel afegit i que està caracteritzat per l'absència de color.
- b) Daurat: rom procedent de l'acoblament de diferents roms que han estat sotmesos a maduració o envelliment i roms blancs.
- c) Envellit: rom que hagi romàs en envasos de fusta de roure durant un temps mínim de sis mesos.
- d) Anyenc: rom que hagi romàs en envasos de fusta de roure durant un temps mínim d'un any.
- e) Vell: rom que hagi romàs en envasos de fusta de roure durant un temps mínim de tres anys.

Article 3. *Normes complementàries per a la producció, la designació, la presentació i l'etiquetatge de la categoria de beguda espirituosa «Brandi».*

1. Als efectes del que estableix l'article 5.1.e) del Reglament (CE) núm. 110/2008, de 15 de gener, la legislació particular nacional sobre arrodoniment del sabor final del brandi és la següent:

- a) El seu contingut en matèries reductores ha de ser, com a màxim, de trenta-cinc grams per litre de brandi.
- b) En l'elaboració de brandi queda autoritzat l'ús de la sacarosa i la glucosa com a edulcorants.

2. Als efectes del que estableix l'annex II.5.d) del Reglament (CE) núm. 110/2008, de 15 de gener, queda autoritzat, com a mètode de producció tradicional del brandi, l'ús d'infusions i extractes hidroalcohòlics obtinguts dels productes que a continuació s'especifiquen:

- a) Pansa.
- b) Pruna de confitar.
- c) Fibres de fusta de roure.
- d) Pericarp d'ametlla.
- e) Beines de vainilla i de nous verdes.
- f) Pòsit de vi produït en la fermentació del most.

Així mateix, queda autoritzat l'ús de vi dolç natural.

Les infusions o els extractes hidroalcohòlics indicats anteriorment i el vi dolç natural s'han d'utilitzar en una quantitat no superior a la necessària per aconseguir l'efecte desitjat.

3. En aplicació de la disposició addicional primera de la Llei 24/2003, de 10 de juliol, de la vinya i del vi, es regulen les indicacions facultatives següents, perquè s'utilitzin en els brandis envellits pel sistema de criadores i solera en bótes de fusta de roure d'una

capacitat inferior a 1.000 litres i que compleixin els requisits que s'especifiquen a continuació:

- a) Solera: brandi el contingut de substàncies volàtils del qual sigui superior a 150 mg/100 cc d'alcohol a 100 per 100 vol. i que hagi estat sotmès a un temps d'envelliment superior a sis mesos.
- b) Solera Reserva: brandi el contingut de substàncies volàtils del qual sigui superior a 200 mg/100 cc d'alcohol a 100 per 100 vol. i que hagi estat sotmès a un temps d'envelliment superior a un any.
- c) Solera Gran Reserva: brandi el contingut de substàncies volàtils del qual sigui superior a 250 mg/100 cc d'alcohol a 100 per 100 vol. i que hagi estat sotmès a un temps d'envelliment superior a tres anys.

Als efectes del que disposa aquest apartat, s'entén com a contingut de substàncies volàtils la suma d'àcids volàtils, aldehids, èsters i alcohols superiors.

4. Es regulen, perquè s'utilitzin en els brandis envellits pel sistema d'envelliment estàtic en bótes de roure, les indicacions facultatives següents:

- a) «Reserva»: quan l'envelliment sigui superior a un any.
- b) «Gran Reserva»: quan l'envelliment sigui superior a tres anys.

Article 4. *Indicacions facultatives per a la categoria de beguda espirituosa «Orujo».*

Per a la categoria de beguda espirituosa que defineix l'annex II.6 del Reglament (CE) núm. 110/2008, de 15 de gener, es poden utilitzar les indicacions facultatives següents:

- a) Blanc: orujo caracteritzat per l'absència de color.
- b) Envellit: orujo que hagi romàs en envasos de fusta de capacitat igual o inferior a 1.000 litres durant un període mínim d'un any.

Article 5. *Indicacions facultatives per a la categoria de beguda espirituosa «Begudes espirituoses anisades».*

Per a la categoria de beguda espirituosa que defineix l'annex II.25 del Reglament (CE) núm. 110/2008, de 15 de gener, es pot utilitzar la indicació facultativa següent:

Aniset: beguda espirituosa anisada amb un grau alcohòlic mínim de 20% vol. i un contingut en sucre superior a 200 g/l.

Article 6. *Indicacions facultatives per a les categories de beguda espirituosa «Anís» i «Anís destil·lat».*

Per a les categories de beguda espirituosa que defineixen l'annex II.28 i l'annex II.29 del Reglament (CE) núm. 110/2008, de 15 de gener, es poden utilitzar les indicacions facultatives següents:

- a) Extrasec: anís amb un grau alcohòlic superior a 50% vol. i inferior o igual a 55% vol. i el contingut en sucres totals del qual, expressats en sacarosa, no pot excedir la xifra de 50 g/l de producte acabat. Ha de tenir un contingut en olis essencials d'1,75 a 3,75 g/l.
- b) Sec: anís amb un grau alcohòlic comprès entre 35% vol. i 50% vol. i el contingut en sucres totals del qual, expressats en sacarosa, no pot excedir la xifra de 50 g/l de producte acabat. Ha de tenir un contingut en olis essencials d'1 a 3 g/l.
- c) Semidolç: anís amb un grau alcohòlic comprès entre 35% vol. i 45% vol. i el contingut en sucres totals del qual, expressats en sacarosa, com a mínim de 50 g/l, sense sobrepassar els 200 g/l. Ha de tenir un contingut en olis essencials de 0,75 a 1,5.
- d) Dolç: anís amb un grau alcohòlic comprès entre 35% vol. i 45% vol. i el contingut en sucres totals del qual, expressats en sacarosa, és superior a 200 g/l. Ha de tenir un contingut en olis essencials de 0,75 a 1,5 g/l.

e) Gebrat: anís amb un grau alcohòlic comprès entre 35% vol. i 45% vol. i el contingut en sucres del qual assoleix la sobresaturació. Ha de presentar el sucre cristal·litzat a les branques vegetals que serveixen de suport per a aquest fi.

Article 7. Indicacions facultatives per a la categoria de beguda espirituosa «Licor».

Per a la categoria de beguda espirituosa que defixeix l'annex II.32 del Reglament (CE) núm. 110/2008, de 15 de gener, es poden utilitzar les indicacions facultatives següents:

- a) Semisec: licor amb un contingut en sucre entre 100 i 200 g/l.
- b) Dolç: licor amb un contingut en sucre superior a 200 g/l.
- c) Gebrat: licor amb un contingut en sucre tal que aquest es presenti cristal·litzat a l'interior de l'envàs a causa de la seva sobresaturació.
- d) Ponx: licor obtingut a partir d'extractes o substàncies vegetals, amb sabor afruitat, un color ambre característic i un grau alcohòlic no superior a 35% vol.
- e) Palo: licor elaborat mitjançant la infusió i/o maceració de la quina (escorça d'arbres del gènere «Cinchona») i genciana (arrels de «Gentiana lutea») en una solució hidroalcohòlica, amb addició de sucre, sacarosa caramel·litzada i alcohol etílic d'origen agrícola.

El producte ha de tenir una graduació alcohòlica compresa entre els 25% vol. i 36% vol. El contingut en sucres ha d'estar comprès entre 300 i 500 grams/litre del producte final elaborat.

f) Menta: licor amb clar sabor a menta, obtinguda per maceració o destil·lació de la menta pebrera sola o associada a altres espècies d'aquest gènere, o dels seus extractes, amb un grau alcohòlic no superior a 40% vol.

g) Albercoc: licor obtingut per maceració i/o destil·lació d'albercoc i altres substàncies vegetals o dels seus extractes.

h) Ratafia: licor elaborat bàsicament amb nous verdes. El seu sabor es pot completar amb diverses plantes aromàtiques.

i) Cremat: licor elaborat amb destil·lat de canya, amb sabor a cafè, aromatitzat amb llimona i altres espècies.

j) Crema: licor amb una graduació alcohòlica entre 24% vol. i 30% vol. i amb un contingut en sucre superior a 150 g/l.

En el cas d'estar elaborat amb base làctia, la seva graduació alcohòlica mínima ha de ser de 15% vol.

k) Crema catalana: licor elaborat a partir d'una emulsió làctia i amb possibilitat d'afegir-hi cremes vegetals, el qual ha de contenir com a mínim un 15% de crema d'origen làctic. A més, aquest licor ha de presentar un contingut de sucre entre 150 i 400 grams per litre expressats en sacarosa, alcohol natural d'origen agrícola, aromatitzat bàsicament amb canyella i llimona.

l) «Destil·lat»: licor per al qual aquesta tècnica sigui la fonamental en el procés d'elaboració.

Article 8. Indicacions facultatives per a les begudes espirituoses comercialitzades sota la denominació de venda «Beguda espirituosa».

Per a les begudes espirituoses que preveu l'article 9.2 del Reglament (CE) núm. 110/2008, de 15 de gener, comercialitzades sota la denominació de venda «Beguda espirituosa», es poden utilitzar les indicacions facultatives següents:

a) Àrac: beguda espirituosa obtinguda per destil·lació de sucres fermentats d'arròs, amb un grau alcohòlic superior a 38% vol.

b) Fernet: beguda espirituosa obtinguda per maceració de diferents herbes o dilució dels seus extractes, amb un color marró molt fosc i sabor fortament amarg. El seu grau alcohòlic ha d'estar comprès entre 38 i 47% vol.

c) Curaçao: beguda espirituosa obtinguda per maceració i/o destil·lació de taronges amargues i/o substàncies vegetals i/o per addició dels seus extractes.

d) «Gomerón»: beguda espirituosa obtinguda de la barreja d'aiguardent de vi i/o aiguardent de pòsit i/o aiguardent d'orujo amb saba cuita de palma «Phoenix canariensis», també coneguda com mel de palma.

Article 9. *Mètodes d'anàlisi.*

Són aplicables els mètodes d'anàlisi que preveuen el Reglament (CE) núm. 2870/2000 de la Comissió, de 19 de desembre de 2000, que estableix mètodes comunitaris de referència per a l'anàlisi de les begudes espirituoses i la seva modificació posterior, el Reglament (CE) núm. 2091/2002 de la Comissió, de 26 de novembre de 2002, pel qual es modifica el Reglament (CE) núm. 2870/2000, que estableix mètodes comunitaris de referència per a l'anàlisi de les begudes espirituoses, que complementa l'anterior. Si no, es poden utilitzar els publicats per l'Organització Internacional de la Vinya i el Vi (OIV) i altres organismes internacionals de reconeguda solvència, o mètodes nacionals que tinguin els valors estadístics corresponents de precisió i exactitud.

Article 10. *Requisits de comercialització.*

Els productes regulats per aquest Reial decret i pel Reglament (CE) núm. 110/2008, de 15 de gener, sempre s'han de presentar i comercialitzar degudament envasats i etiquetats, i queda expressament prohibit el transvasament o l'ompliment en els establiments de venda, majoristes, detallistes, cafeteries, bars, tavernes, restaurants o altres establiments de consum col·lectiu. En els establiments de distribució les etiquetes i les bolles han de romandre adherides als envasos i s'ha de disposar dels documents legals que justifiquin les existències dels productes.

Article 11. *Etiquetatge.*

1. L'etiquetatge dels productes objecte d'aquesta reglamentació es regeix, a més de pel que disposen el Reglament (CE) núm. 110/2008, de 15 de gener, i aquest Reial decret, per les normes de la Unió Europea i nacionals relatives a l'etiquetatge general dels productes alimentaris.

2. A més de les indicacions facultatives que regulen el Reglament (CE) núm. 110/2008 i aquest Reial decret, en l'etiquetatge de les begudes espirituoses es poden incloure altres indicacions facultatives, sempre que aquestes siguin conformes a les normes de la Unió Europea i nacionals relatives a l'etiquetatge general dels productes alimentaris.

Disposició addicional primera. *Clàusula de reconeixement mutu.*

Els requisits de la present reglamentació no s'han d'aplicar als productes legalment fabricats o comercialitzats en els altres estats membres de la Unió Europea, ni als productes originaris dels països de l'Associació Europea de Lliure Comerç (AELC) parts contractants en l'Acord de l'Espai Econòmic Europeu (EEE), ni als estats que tinguin un acord d'associació duanera amb la Unió Europea.

Disposició addicional segona. *Productes destinats a exportació.*

Els requisits que estableix aquest Reial decret poden no ser aplicables als productes destinats a tercers, els quals estan subjectes al que estableix el Reglament (CE) núm. 110/2008, de 15 de gener, i a la normativa del país de destinació, si n'hi ha, tenint en compte, si s'escau, els acords internacionals que siguin aplicables.

Els productes aollits a l'excepció que preveu el paràgraf primer han de portar impresa la paraula «Export», en caràcters ben visibles, i no es poden comercialitzar a la Unió Europea.

L'excepció que preveu el paràgraf primer no és aplicable, en cap cas, als requisits que estableixen els articles 3.1 i 3.2 d'aquest Reial decret ni la seva disposició addicional tercera.

Disposició addicional tercera. *Patxaran i ronmiel.*

El «patxaran» i el «ronmiel» s'han d'ajustar a les definicions següents:

Patxaran: beguda espirituosa amb clar sabor a aranyons, obtinguda per maceració d'aranyons, i incorporació d'extractes naturals i/o destil·lats d'anís, amb una graduació alcohòlica compresa entre 25 i 30% vol.

Per a l'elaboració del patxaran s'han d'utilitzar, com a mínim, 125 grams d'aranyons («Prunus spinosa») per litre de producte final.

El contingut en sucres totals en el producte final ha de ser de 80 a 250 grams per litre.

Les seves característiques organolèptiques, color i sabor, han de procedir exclusivament del fruit utilitzat.

Ronmiel: beguda espirituosa elaborada mitjançant la barreja de rom, aiguardent de canya, aiguardent de melassa de canya o els seus destil·lats, sucres, extractes vegetals i mel. El producte final ha de tenir un contingut del 2% en mel d'abella («Apis mellifera») i un grau alcohòlic màxim de 30% vol.

Disposició transitòria única. *Comercialització d'existències de productes.*

Les begudes espirituoses embotellades i etiquetades abans del 13 de desembre de 2014, que satisfacin les disposicions aplicables abans de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret, es poden comercialitzar fins que se n'esgotin les existències.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogades totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que disposa aquest Reial decret i en particular, el Decret 644/1973, de 29 de març, pel qual s'estableix la reglamentació especial per a l'elaboració, la circulació i el comerç de whisky; el Decret 2484/1974, de 9 d'agost, pel qual s'aprova la reglamentació especial per a l'elaboració, la circulació i el comerç del brandi; el Decret 1228/1975, de 5 de juny, pel qual s'estableix la reglamentació especial per a l'elaboració, la circulació i el comerç del rom; el Reial decret 2297/1981, de 20 d'agost, pel qual s'aprova la reglamentació especial per a l'elaboració, la circulació i el comerç de la ginebra; el Reial decret 644/1982, de 5 de març, pel qual s'aprova la reglamentació especial per a l'elaboració, la circulació i el comerç d'anís; el Reial decret 1416/1982, de 28 de maig, pel qual s'aprova la reglamentació tecnicosanitària per a l'elaboració, la circulació i el comerç d'aiguardents compostos, licors, aperitius sense vi de base i altres begudes derivades d'alcohols naturals, i la Resolució de la Direcció General d'Indústries Alimentàries i Diverses, de 15 de febrer de 1977, per la qual s'autoritza l'ús d'infusions o extractes hidroalcohòlics de matèries naturals en l'elaboració de brandi.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret es dicta a l'empara del que disposen els articles 149.1.13a i 149.1.16a de la Constitució, que atribueixen a l'Estat la competència exclusiva sobre bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica i sobre bases i coordinació general de la sanitat, respectivament.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

No obstant això, els articles 3.3 i 3.4 entren en vigor l'1 de gener de 2017.

Madrid, 14 de març de 2014.

JUAN CARLOS R.

La vicepresidenta del Govern i ministra de la Presidència,
SORAYA SÁENZ DE SANTAMARÍA ANTÓN